WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE

1948
MARZEC
KWIECIEN

MIESIĘCZNIK

ROK DRUGI
3/4

Stali prenumeratorzy „Wiadomości Filatelistycznych," oraz członkowie „Polisn Philatelic Club"

otrzymywać będą przy każdym numerze „Wiadomości Filatelistycznych" bezpłatnie

N I E S P O D Z I A N K Ę

w postaci z ... ych znaczków.

OBECNIE

PRZESYŁAMY

CZYTELNIKOM :

Nowym prenumeratorom wysyłamy na życzenie poprzednie numery wraz z niespodziankami w cenie 5/- za trzy num ry, wg 2/- za numer pojedyńczy.

Prosimy wszystkich filatelistów polskich w Kraju i zagranicą o podanie swoich a d r e s ó w, w celu przesłania im prospektu okazowego.

OD REDAKCJI

W związku z artykułem wstępnym w numerze Styczeń/Luty "Wiadomości Filatelistycznych" w sprawie zaliczenia polskich znaczków obozowych w Niemczech do pełnowartościowych znaczków okresu powojennego, podajemy poniżej pierwsze odgłosy Czytelników w tej sprawie i oczekujemy dalszego licznego udziału oraz przesłania nam wyników dyskusyj na terenie poszczególnych klubów polskich.

Mjr. Żebrowski, Szkocja.

Rad jestem niezmiernie ze śmiałego artykułu "Od Redakcji" w numerze 1/2 "Wiadomości Filatelistycznych".

Podzielam w zupełności stanowisko Redakcji w tej sprawie i jestem głęboko przeświadczony, że znaczki obozowe powinny kroczyć na czele wszystkich znaczków pocztowych okresu od 1.IX.39 po dzień dzisiejszy.

Powody, jakie skłaniają mnie do takiego stawienia sprawy są następujące:

a/ istniała rzeczywista potrzeba posiadania własnych znaczków pocztowych polskich w obozach niemieckich (gdyż o te przede wszystkim chodzi), ponieważ zachodziła konieczność korespondencji wewnętrznej, pomiędzy poszczególnymi jeńcami wojennymi, w ramach poszczególnego obozu, gdyż te rozciągały się nie jednokrotnie na przestrzeni kilkunastu kilometrów, a przecie w większości miast takie odległości nie istnieją, a korespondencja odbywa się drogą pocztową.

b/ jeżeli korespondencja ta była nieoficjalna, to tym bardziej na korzyść tej miejscowej "organizacji pocztowej" przemawia, że w tak ciężkich warunkach taka poczta została uruchomiona i z dochodu otrzymanego ze sprzedaży znaczków nie tylko pokrywano koszty wykonania ich i opłatę "pocztylionów", ale jeszcze wydatnie zasilano fundusz wdów

i sierot w Kraju.

c/znaczki obozowe te,wykonywane były w najcięższej warunkach obozowej dyscypliny,za co wykonawcom niejednokrotnie groziła kara śmierci.

d/znaczki te wykonywane były w dobrej wierze,iż w obliczu utraty niepodległości Kraju stanowić one będą widomy znak że "poczta polska" nie przestała istnieć,że są nadal znaczki pocztowe,pocztówki,stemple pocztowe,normalne i okolicznościowe oraz bloki pamiątkowe,co w sumie dawało nad wyraz duży i niezmiernie ciekawy dorobek filatelistyki polskiej podziemnej - obozowej.

e/znaczki te tym bardziej są szczególnie drogie sercu każdego Polaka,że jakkolwiek wykonywane były najprymitywniejszymi narzędziami i w materiale znalezionym pod ręką jak drzewo,linoleum,guma,oraz odbijane na papierze gazetowym i higienicznym,farbą z rozpuszczonych kolorowych ołówków chemicznych - to jednak wysokiej klasy artyści-graficy nasi uporali się znakomicie za stroną materiałową zagadnienia i zostawili w spuściźnie dorobek o wyjątkowo wysokiej wartości artystycznej.

f/tematyka znaczków osiągnęła swe szczyty celowości i właściwości i stanowić powinna przedmiot podziwu ze strony społeczeństwa polskiego oraz przedmiot wskazań na przyszłość dla wszystkich przyszłych polskich ministrów Poczt i Telegrafów.

Ponadto stanowi ona niezwykle cenny materiał do badań przeżyć i cierpień naszych jeńców wojennych na przestrzeni lat 1939-45,gdyż znalazła tam pełny swój wyraz w różnych pomysłowych symbolach.

g/wreszcie argument sentymentu dla twórczości własnej,do pulsującego nurtu ciągłości walki z Okupantem pod każdą postacią i na każdym odcinku życia zbiorowego,do niezniszczalności ducha polskiego w najcięższych,ze znanych światu,warunkach niewoli.

Jeżeli zestawimy teraz warunki te z możliwościami Okupanta,który bił znaczki własnej propagandy na Ziemiach Polskich,i z możliwościami wszystkich znanych organizacyj polskich na wychodźctwie,poczynając od Rządu R.P.w Londynie,a skończywszy na osiedlach polskich w Italii,które dysponowały wszystkimi danymi technicznymi,a istotnych potrzeb wydania znaczków raczej nie było,- należy moim zdaniem przyjść do przeświadczenia,że znaczki obozowe z obozów jenieckich w Niemczech wysuwają się na najpoczytniejsze miejsce w całości filatelistyki polskiej tego okresu.

Znaczków tych ukazało się stosunkowo bardzo mało,znaczki t.zw."oficjalne" przy takiej ilości nakładu byłyby niezwykle drogie.

Jeżeli więc my sami filateliści polscy nie uchronimy dorobku tego od zaprzepaszczenia przez nieprzyjęcie go do katalogów znaczków pocztowych polskich,lub dopuścimy do zdeprecjonowania ich,to historia kiedyś zarzuci nam małość poczynań naszych i niezdolność do właściwej oceny skarbu,jaki walczący o imponderabilia Polski i o własne życie Oficerowie W.P.,artyści-graficy, jeńcy wojenni,nam w spuściźnie zostawili.

Przepraszam,iż może w pewnych określeniach nie uniknąłem wyrazów swoistej egzaltacji,lecz -stwierdzam to wyraźnie- jestem pod urokiem znaczków obozowych i wierzę w ich przyszłość.

Korzystając z zaproszenia zawartego w Nr 1/2 "Wiadomości Filatelistycznych", pozwalam sobie skreślić parę uwag, jakie mi się nasunęły w związku z zainicjowaną przez Redakcję "W.F." dyskusję.

Wydaje mi się, że odpowiedź na pytanie co zbierać, a czego nie zbierać i dlaczego, lub też co uważać lub czego nie uważać za znaczki pocztowe, które winnyby się znaleść w zbiorze poświęconym danemu państwu, nie może być przez nikogo i nikomu narzucone.

Przy obecnym rozwoju filatelistyki i wciąż rosnącym zróżniczkowaniu jej kierunków, powinno istnieć tyle różnych odpowiedzi na to pytanie ilu jest różnych zbieraczy, a każda z tych odpowiedzi powinna być uznana za równie słuszną.

Należy się spodziewać, że każdy poważniejszy zbieracz potrafi zdecydowanie odpowiedzieć na pytanie jakiemu celowi ma służyć jego zbiór. Odpowiedź ta zgóry określa zakres materiału, jaki powinien się znaleść w jego zbiorze.

Dla przykładu:

1/ jeśli zbiór ma ilustrować historię urządzeń pocztowych na ziemiach Polski (w takich czy innych granicach), to powinien on objąć m.in. wszystkie znaczki pocztowe będące kiedykolwiek w obiegu na wybranym przez zbieracza terytorium, bez względu na to, przez jakie władze zostały one wydane.

2/jeśli zbiór poświęcony ma być zobrazowaniu działalności polskich władz pocztowych czy to państwowych czy innych, - musi on zawierać znaczki wydane przez te władze, bez względu na to na jakim terytorium były w obiegu.

Podobne warianty możnaby mnożyć w nieskończoność i zawsze się wśród nich znajdzie miejsce i na znaczki Gen.Gouv.i na wszystkie poczty obozowe i t.p.

Streszczając się:narzucanie zbieraczom jakiegokolwiek zakresu ich zbiorów wydaje mi się zupełnie niedopuszczalne.Każdy zbieracz dla siebie musi decydować co i jak ma zbierać nie dlatego,że inni uznali to za warte zbierania,ale wyłącznie dlatego,że jego własne zainteresowanie mu to dyktuje.

Łączę wyrazy poważania

(-)J.Eysymont.

- -

-

Od Redakcji.

W numerze następnym damy dalsze odgłosy dyskusji wielu kół filatelistycznych polskich,w sprawie uznania znaczków obozowych za pełnowartościowe znaczki polskie.

Jestśmy w posiadaniu niezmiernie ciekawych argumentów ze strony P.Rachmanowa,znanego filatelisty polskiego,który obecnie znajduje się w Stanach Zjednoczonych.Niestety list p.Rachmanowa wpłynął do Redakcji już po skompletowaniu tego n-ru,dlatego umieścimy go dopiero w następnym.Choć opinia p.Rachmanowa różni się od naszych wniosków zasadniczo,umieścimy jego cenne uwagi dla orientacji naszych Czytelników i dziękujemy Mu za cenną współpracę.

- -- -

ZNACZEK "POLSKA POCZTA POLOWA"
JEDNOSTEK WOJSKA POLSKIEGO NA ŚRODKOWYM WSCHODZIE
(w/g danych otrzymanych)

Fakt istnienia Jednostek Wojska Polskiego na Śr.Wschodzie pod własnym dowództwem,z własną pocztą polową,w trzecim roku po zakończeniu wojny i po przejęciu Wojska Polskiego pod zarząd brytyjskiego War Office - jest faktem niecodziennym i zasługującym na zadokumentowanie.

Na tym podłożu zrodziła się w początkach września 1947 r. w Wydziale Opieki nad Żołnierzem przy D-twie w Kassasin w Egipcie myśl wydania pamiątkowego znaczka pocztowego JWSW.Omówiono projekt z czterema żołnierzami - grafikami i wyznaczono termin nadsyłania opracowanych projektów na dzień 25 września.Nadesłano w terminie 15 starannie opracowanych prac konkursowych.Szef Wydziału Opieki proponuje wówczas powołanie Komisji kwalifikacyjnej dla oceny wartości artystycznej i użytecznej nadesłanych projektów i trzy nagrody,funtów egipskich 6,4 i 2.

W dniu 29 września Komisja po dokładnym rozpatrzeniu nadesłanych projektów,przyznała nagrodę pierwszą projektowi pod godłem "J",drugą projektowi pod godłem "Nil",trzecią projektowi pod godłem "Oliwka" i czwartą projektowi pod godłem "Piramida".Po otwarciu kopert z godłami,okazało się,że I-szą nagrodę otrzymał st.strz.Gałuba J.Komisja zaleciła autorom projektów wprowadzić do nich sporo zmian,lub opuszczeń.

W dniu 8.X.47 D-ca JWSW zatwierdza projekt Wydziału Opieki,by ustalić cenę znaczka na 50 gr.obliczanych według przedwojennej relacji złotego do innych walut.Po potrąceniu kosztów wydania znaczka pamiątkowego,resztę przeznaczył:50 % na wdowy i sieroty po poległych i zmarłych żołnierzach polskich,50 % na

cele ideowo-polityczne.

Po całym szeregu zebrań Komisji postanowiono wydać znaczek pamiątkowy "Polska Poczta Polowa JWSW" na tych samych podstawach prawnych jak JWSW wydaje inne pozycje bibliograficzne, bez uprzedniego uzyskania zgody władz brytyjskich. Na wypadek protestu ze strony władz brytyjskich, po puszczeniu znaczka w obieg przez Główną Pocztę Polową 101 i Pocztę Polową 114, D-two będzie się tłumaczyć, ża znaczek ma charakter jedynie pamiątkowy.

D-ca JWSW zatwierdził wszystkie postanowienia Komisji.

Wybrano drukarnię Schindler i Spółka w Cairo. Pierwsza próbka znaczka wykonana offsetem wypadła bardzo licho, a poza tym wybór papieru był nieszczególny. Gałuba jeszcze raz przepracował cały projekt: zmniejszył półksiężyc z trzema gwiazdami i umieścił go pod Bramą Floriańską, wydobył plastykę i kolory rysunku rozwiniętego sztandaru oraz zkontrastował inne szczegóły znaczka.

Kolor znaczka ustalony został zielony. Sprawa wydania znaczka zaczęła posuwać się szybko: wybrano papier najlepszy z dostępnych w hurtowniach Kairskich. Druga próba offsetowa znaczka wypadła zupełnie zadawalająco i wobec tego postanowiono przystąpić do drukowania go w nakładzie 100.000 sztuk. Druk miał być zakończony w dniu 10.11.47 .

Do obiegu na Główną Pocztę Polową 101 i Pocztę Polową 114 wszedł on z dniem 16.11.47 po cenie 11 mls. za sztukę. Taką cenę sprzedażną ustalił Szef Wydziału Opieki.

Drogowskazem naczelnym przy wyborze projektu znaczka [illegible] istnienia Polskich Jednostek

Wojskowych na Środkowym Wschodzie z Dowództwem w Kassasin w Egipcie.JWSW skupiały się w dwu Dtwach Rejonów Terytorialnych: Palestyna i Egipt.Stąd:

tło znaczka stanowi Krzyż Jerozolimski,a na pierwszym planie znalazła się odznaka JWSW, Brama Floriańska z półksiężycem i trzema gwiazdami,godłem Egiptu u dołu,dla zaznaczenia,że D-two JWSW było cały czas na ziemi egipskiej.Polski sztandar rozwiany z Orłem Polskim w rogu oraz datami 1944/1947 upamiętnia fakt historyczny, że w tym okresie powiewał sztandar Polski w obozie Kassasin w Egipcie jako symbol Niepodległej Polski.

Znaczek ma format prostokąta 27 x 42 mm.Ząbkowanie wypadło nieszczególnie.Cały nakład wykonano na arkuszach po 32 znaczki,przedzielonych w środku dwukrotnie napisem:

"50 % czystego dochodu przeznacza się na wdowy i sieroty po poległych i zmarłych polskich żołnierzach".

Cztery środkowe znaczki łącznie z tym napisem tworzą blok w sobie zamknięty.

÷ ÷

X.Dr.KAZIMIERZ KUCHARSKI T.J.

"DOJDZIEMY"
Historia pamiątkowego znaczka
"Poczta Polska w Z.S.R.R."

Myśl wydania znaczka pamiątkowego "Poczta Polowa Pol.Sił Zbr.w Z.S.R.R."zrodziła się w połowie czerwca 1942 r.wśród pracowników Głównej Poczty Polowej w Jangi Jul (plut.Zawół August). W dniu 20.6.42 przedstawiono Szefowi Sztabu Polskich Sił Zbrojnych gen.Szyszko-Bohusz projekt wydania własnego znaczka "Poczta Polowa Pol.Sił Zbr.w ZSRR",dla obrotu wewnętrznego Poczt Polowych. W tym dniu projekt ten uzyskał wstępną aprobatę Szefa Sztabu.

W dniu 4.7.42 odbyła się w Oddziele Czwartym Sztabu o godz 1330 do 15 pierwsza konferencja w tej sprawie.Obecni byli:mjr. dypl.Woźniak w zastępstwie Szefa Oddz.IV,por.Chalecki ze stanowiska filatelistyki,St.sierz.Kamiński grawer,st.sierz.Pado szef drukarni polowej,strz.Kraszewski ze stanowiska artystycznego, plut.Zawół August,kierownik Głównej Poczty Polowej.

Na tej konferencji postanowiono że:

1. Znaczek może być wyprodukowany we własnym zakresie sposobem graficznym i odbity przy pomocy własnej maszyny drukarskiej,

2. Ogłoszenia konkursu na znaczek dokona Biuro Propagandy na następujących warunkach:
   a. wymiar znaczka 4 x 2,5
   b. rysunek projektu musi być czarny lub inny ciemny,

c.treść musi zawierać:-napis:"Poczta Polska w ZSRR"
-jedno miejsce na cenę znaczka
-motyw:zadokumentowanie naszej bytności w ZSRR

d.termin nadsyłania projektów konkursowych do 6.8.1942 r.

e.nagrody:I,II,III.

3.Por.Westfalewicz,St.sierz.Kamiński i st.sierz.Pado przygotują do dnia 6.8. 1942 r.potrzebne do wydania znaczka m teriały.

4.W międzyczasie (tj.do 6.8.1942r.)zostanie zwołane nowe zebranie Komitetu celem wyłonienia Komisji Konkursowej.

W dniu 4.8.1942r. w lokalu Szefa Oddziału IV o godz 12 do 1330 odbyła się druga konferencja w tej sprawie w składzie: mjr.dypl.Woźniak w zastępstwie Szefa Oddziału IV,por.Westfalewicz z Biura Propagandy,kpt.Mularski z Biura Cenzury Rachunkowej,kierownik Głównej Poczty Polowej plut.Zawół August.

Wobec wyjazdu Polskich Sił Zbrojnych z ZSRR do Iranu przyśpieszono rozpatrzenie nadesłanych już projektów znaczka pamiątkowego.Wpłynęły cztery prace:
"Sława" - "Dojdziemy" - "Lampart" - i projekt st.sierz. Kamińskiego.

Na tej konferencji postanowiono,że
1.istnieje tylko jedna możliwość wydania znaczka pamiątkowego we własnym zakresie,a mianowicie przez

grawirowanie.2.w tych tak ograniczonych warunkach należy z nadesłanych prac wybrać do wykonania projekt "Sława",a inne projekty odłożyć do Iranu. 3.Projekt "Sława" należy natychmiast oddać do grawirowania st.strz.Polkowskiemu z Biura Propagandy. W dniu 12.8.42 przeprowadzono w drukarni polowej D-twa Pol.Sił Zbr. próbę wydrukowania znaczka według projektu "Sława".Opis:

> Znaczek miał obramowanie dwu liniowe proste i przedstawiał wschodnie granice Polski ujęte na tle Orła Białego.Od Wschodu droga usłana cierniami,idzie Polka z dziećmi do Polski, chłopczyk biegnie przodem,dziewczynka trzyma się matki.Obok postać uzbrojonego żołnierza polskiego,trzymającego jedną rękę na ramieniu kobiety,a drugą ręką wskazującego jej drogę do Polski.Napis:Polska Poczta Polowa w ZSRR".

Po wyciśnieciu próby tego znaczka,Szef Oddz.IV oraz Kwatermistrz Armii,którym mjr Woźniak nie zameldował postanowień konferencji,wstrzymali dalszą produkcję tego znaczka.Kwatermistrz Armii uznał sam projekt i jego wykonanie za bardzo dobre,lecz nie możliwe do puszczenia w obieg ze względów politycznych.

Kwatermistrz Armii ppłk.dypl.Wiśniowski postanawia mimo wszystko wydać pamiątkowy znaczek na terenie ZSRR.W tym celu rozpatruje sam nadesłane projekty i dn.13.8.42 o godz.9-ej wzywa kierownika Gł.Poczty Pol.oraz grawera Polkowskiego i poleca im wydanie znaczka w/g projektu "Dojdziemy".

Od tego dnia zaczęła się gorączkowa praca grawera,który pracuje od świtu do zmroku,podczas kiedy pracownicy drukarni

polowej przygotowują mieszanki kleju,jakiego nie można dostać nawet w Taszkencie,kierownik Poczty za łapówką dostał 10 arkuszy papieru na znaczki w Sow.Państw.drukarni w Jangi Jul.Gorączkowość pracy wzrosła z dn.16.8.42,w którym wszystkie instytucje,zajęte przy wydawaniu znaczka,otrzymały zarządzenie przygotowania się do wyjazdu zZSRR.Wobec tego przyśpieszono prace grawerskie i zaczęto przygotowywać pedałówkę-drukarkę,gdyż maszynę drukarską elektryczną odesłano do Iranu pierwszym rzutem.

Wieczorem 16.8.grawer wykończył kliszę.W dn.17.8.do g. 16 ustawiono maszynę drukarską i założono klisze.O godz.16.30 Szef Sztabu Armii i kwatermistrz Armii zatwierdzają kolor znaczka,ciemno-brązowy.O godz.20ej rozpoczęto drukowanie znaczka. Ponieważ grawer zdołał wykonać kliszę drukarską tylko na jeden znaczek,a przygotowano arkusze papieru na 6 znaczków,znaczki przy przesuwaniu papieru często się brudziły,a z konieczności na arkuszach wyszły odwrotki.W dn.18.8.42 o godz.1-ej w nocy zakończono drukowanie znaczka.Wyprodukowano 3.017 sztuk.Bezpośrednio potem maszynę drukarską rozebrano i zapakowano do wysyłki.

W dn.18.8. o godz.10-ej Kierownik Gł.Poczty Pol.przedstawił Kwatermistrzowi Armii wyprodukowane znaczki i cały materiał wyprodukowanych znaczków otrzymał od niego w depozyt,zgodnie z dotychczasowym "Regulaminem Poczt Polowych Pol.Sił.Zbr.".Przedstawiony przez niego projekt uzupełnienia Regulaminu uzyskał zatwierdzenia D-cy gen.Andersa.

W dn.8.10.42 w Chizil Ribat w Iraku cały nakład znaczka "Dojdziemy" został przekazany do archiwum wojskowego.

Opis:

Wymiar obrazu:46 x 28 mm.całości znaczka 52 x 31,5.

[illegible] liniowe u góry 3 mm, u dołu 2,5 mm.

W górnym obramowaniu napis:Polska Poczta w ZSRR",w dolnym od strony lewej "1941-1942",w środku "DOJDZIEMY" z prawej strony "50 kop.".Motyw treściowy rozpada się na tryptyk:obraz centralny przedstawia na tle Białego Orła maszerujący oddział polskich uzbrojonych żołnierzy,obraz lewy przedstawia:Biegun Północny z białymi niedźwiedziami,obraz prawy przedstawia Zorzę Polarną.Poszczególne obrazy oddzielone są liniami pionowymi.Kolor znaczka:ciemno brązowy.Perforacja tylko z boków 11,25.Papier biały,gruby.Gumowanie ręczne.pędzlem.

Opracowałem na podstawie protokułów zebrań Komitetu Wydawniczego oraz na podstawie Kroniki Głównej Pocz.Pol.w ZSRR,opracowanej przez plut.Zawół Augusta,i sprawdzonej przez Kwat. Armii płk.dypl.Wiśniowskiego,użyczonej mi do wglądu przez ppor Tausz Teodora w dn.4.12.47 w lokalu Gł.Poczty Pol.101

- - -

ANTONI ŁASZKIEWICZ.

JAK DRUKOWANO ZNACZKI " A.K. "

Pomino wielkiego zainteresowania ogólnego zagadnieniami związanymi z Powstaniem Warszawskim,niewiele wiadomości o poczcie podczas Powstania dotarło do wiadomości filatelistów.Garść cennych informacji zawdzięczam p.MIERZEJEWSKIEMU,komendantowi drukarni Nr.3 W.Z.W.,którymi pragnę podzielić się z czytelnikami "Wiadomości Filatelistycznych".

Poczta Polowa A.K.rozpoczęła swoją działalność z chwilą wybuchu Powstania.Korespondencję zbierano w skrzynki lub przez

harcerzy.Działała też cenzura ,używano stempli różnego rodzaju wreszcie,poczta zaprgnęła wydać własne znaczki.Nie były może one konieczne,gdyż opłat za listy nie pobierano,zaś warunki pracy poczty były bardzo trudne,ale nie chodziło tu wyłącznie o względy manipulacji pocztowej,ile o względy propagandowe,a być może i fiskalne.

Dość,że po zdobyciu poczty na Pl.Napoleona,przekazano drukarni nr.3(Zakłady Litograficzne Główczewskiego)zdobyte tam zapasy znaczków Guberni.Posiadany przez pocztę polową stempelek przedstawiający orła i napis : "Poczta Polska" dawał przy użyciu ręcznym niewyraźne odbitki.

Ze stempelka metalowego wykonano matrycę na kamieniu litograficznym,zawierającą 4 nadruki i przedruk wykonano na prasie ręcznej.

Tamże wykonano znaczki A.K.podłużne bez podanej wartości,przedstawiające dwóch Powstańców na tle Warszawy z napisem:

"1.VIII./1944/POCZTA/A.K./POLOWA".

Projekt wykonany został przez artystę malarza S.TOMASZEWSKIEGO techniką piórkową w formacie 18 x 13 cm.Z projektu wykonano kliszę na kolodionie,a następnie z kliszy sporządzono matrycę na kamieniu,zawierającą dwa znaczki obok siebie.Z matrycy wykonano przez przeniesienie (umdruk) kamień,obejmujący 55 znaczków (5 x 11).Na marginesie arkusza znajdowały się punktury:nad 3. znczkiem,przed 26.,po 30.,i pod 53 znaczkiem arkusza.Na dolnych marginesach pod 51 i 55 znaczkiem znajdowały się poziome grube kreski (próby kolorów),a pod 53.znaczkiem pod punkturą odbijano ręcznym numeratorem kolejny numer arkusza.Druk odbył się na ręcznej prasie litograficznej i nie licząc prób i odbitek kontrolnych,wydrukowano 13.750 znaczków w 250 arkuszach.Numery arkuszy:

1 - 50 czerwone
51 - 100 jasnobrunatne

101 - 150 zielone
151 - 200 niebieskie
201 - 250 oliwkowo brunatne

Gumowanie (ręcznie,pędzlem) i ząbkowanie znaczków (lin. 11 1/2)wykonano w Drukarni Polskiej Szpitalna 12.Jako pierwsze perforowano znaczki czerwone,stąd liczne niedokładności wykonania go na tej barwie.Część znaczków przekazano poczcie,reszta spaliła się podczas pożaru dn.2-4.IX.44.

Drugie wydanie poczty polowej A.K.zostało wykonane również w drukarni Nr.3 w dniach 3-4 września.Rysunek przedstawia walkę z czołgiem na barykadzie.Jako projektodawca wymieniany jest art.TOMASZKIEWICZ.W analogiczny sposób do poprzedniego wydania sporządzono kamień,zawierający 45 znaczków (9 x 5).Punktury umieszczono nad znaczkiem 5.,przed 19.,po 27.,i pod 41., próby kolorów przed 1.,i 37. i numery kolejny przed 19.Odbito tylko 50 arkuszy (2250 szt.) w barwie czerwonej,poczem zaniechano dalszego druku z powodu braku prądu.Ponadto odbito parę arkuszy kontrolnych w barwie brunatnej.Pomimo oświadczenia Komendanta Drukarni o ich zniszczeniu,spotykałem sztuki pojedyńcze i pasek pionowy w barwie brunatnej.

Znaczki te ząbkowane były liniowo 11 w drukarni LECH przy ulicy Koszykowej i ok.15.9.44 wydane poczcie polowej,w stanie niegumowanym.Kamienie do wszastkich wydań zostały zniszczone dn.7.9.44.

Istniała ponadto forma,zawierająca 6 znaczków (3 x 2) drugiego wydania.Sporządzona została przez umdruk z kamienia,musiała więc być wykonana w drukarni W.Z.W.Czy powstała "urzędowo",czy też prywatnie,nie wiadomo.Odbitki z formy 45-znaczkowej i 6-znaczkowej nie wykazują różnic.Została forma ta unieważniona przez zarysowanie,dostała się następnie w inne ręce,które sporządziły pokaźną liczbę nowodruków,pr...

natnej na cienkim bibułkowym papierze.

Wszystkie znaczki wydane w okresie Powstania mają dużą wartość pamiątkową,zwłaszcza iż w dużej części uległy zniszczeniu,lecz celom pocztowym,uiszczenia opłat za listy,nie służyły właściwie wcale.Nie były naogół sprzedawane publiczności nie było też potrzeby ich nabywania,gdyż poczta była bezpłatna. W żadkich wypadkach sprzedaży znaczków A.K. podłużnych,nie miały one ustalonej ceny sprzedażnej,lecz pobierano nie mniej niż zł.1.- za sztukę,pozostawiając górną granicę uznaniu nabywcy. Spotykamy je kasowane grzecznościowo nawet na przesyłkach,nie ma natomiast przesyłek opłaconych tymi znaczkami.

- -

Nieznane odmiany i wydania polskie.

Niemcy.Z okazji ostatniej wystawy Pracy Polskiej na obczyźnie, która się odbyła w Monachium,wydany został specjalny arkusz pamiątkowy z naklejonymi znaczkami niemieckimi (!) i kasowane stemplem niemieckim (!),München 2-Die Polnische Arbeit im Ausland - Austellung 29.X - 21.XI.1947,oraz pośrodku wizerunek Matki Boskiej.Pośrodku arkusza stylizowany orzeł polski z napisami po stronach w języku angielskim,niemieckim i polskim Monachium,Praca Polska na Obczyźnie.Poza tym wydano pocztówkę pamiątkową.

Niemcy,Blok pamiątkowy "Na Ziemi Niemieckiej" w drugą rocznicę Wolności 1947.

Polski Związek Więźniów Politycznych Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Niemczech wydał z powyższej okazji ładnie wykonany blok pamiątkowy na kredowym papierze w ilości 3.000 sztuk numerowanych.Każdy blok zawiera cztery znaczki po 1 Mk.koloru czerwonego z tarczą niebieską z napisem KL w białym kolorze.

Dokładniejsze dane podamy w jednym z następnych numerów.

Komitet Polski Freiman wydał również blok pamiątkowy dla celów poczty obozowej w I rocznicę oswobodzenia K.Z.Dachau.Blok wydany został już w 1946 roku,lecz doszedł do naszych rąk dopiero ostatnio.

Blok wykonany na dość lichym papierze składa się z ośmiu znaczków różnokolorowych w 4 rzędach po 2 znaczki ząbkowane tak,że każdy znaczek może być zerwany osobno i z białym brzegiem na górze i napisem:cena 10 Mk(5+5 Mk.)dopłata na cele społeczne Polaków,b.więźniów politycznych K.Z.Komitet Polski Freiman - Dla celów poczty obozowej w I rocznicę oswobodzenia KZ Dachau 29.4.1946.

Na dole to samo w języku angielskim.

Znaczki rozmieszczone są następująco:

20 pf.czerwony	100 pf niebieski
70 pf pomarańczowy	40 pf szary

150 pf lila 50 pf brązowy
60 pf zielony 10 pf niebieski
Wszystkie znaczki przedstawiają sceny męki polskiej w obozie. Dane co do nakładu i dalsze szczegóły podamy osobno.

Znaczek Primaaprilisowy obozu Woldenberg.
Wśród ciekawostek kolekcji znaczków obozowych Woldenberg znajduje się również znaczek proj.art.mal.ppor.Czerneckiego "Poczta Prima April", który w bardzo małym nakładzie (10-15 sztuk) rozesłano lgo kwietnia.Znaczek ten o wymiarze 45 mm na 22 mm przedstawia głowę pułk.Szalewicza (najstarszego obozu) w wieńcu laurowym i napisem "Honny soit qui mal y pense".Kolor znaczka ciemno niebieski i ciemno brązowy drukowany w formie małego bloku.

CIEKAWOSTKI

USA.Poraz pierwszy w historii wyda poczta amerykańska specjalnie znaczek pocztowy z błędem w pisowni.Chodzi o znaczek jubileuszowy stanu Missisipi,który będzie wypuszczony 7 kwietnia.Przedstawiać on będzie pierwszą pieczęć urzędową stanu Missisipi,gdzie przez przeoczenie napisano Missisipi z jednym tylko "s".Błąd ten będzie wirnie powtórzony na znaczku 3 c.świeżo wydanym.
Tristan da Cunha.Wysepka u wybrzeży afrykańskich zamieszkała przez nieliczną ludność cywilną murzyńską,posiada pieniądz obiegowy w postaci "kartofli".Znaczek l-pennowy = 4 kartofle; jedyną instytucją,która nie uznaje tej zasady jest poczta,która żąda gotówki choć na znaczkach czytamy napis ld=4 potatoes.
Curie Skłodowska.została uwieczniona w filatelii światowej wielokrotnie.Oprócz Polski,Francja,nawet Afganistan i Kuba noszą zdjęcie Wielkiej Polki.
Wit Stwosz na znaczku wydanym przez Niemców podczas Generelgouvernmentu posiada tylko część daty swego urodzenia,która jest nieznana.Dlatego pomysłowy rytownik pokrył ostatnią cyfrę końcem wąsa Stwosza.

Gen.Bem.Niewielu wie,że gen.Bem przedstawiony na jednym z polskich znaczków przeszedł na Islam i przybrał nazwisko Amurat Pasha.
Kościuszko został już niejednokrotnie upamiętniony zarówno w filatelii jak i geografii.Jak wiadomo,istnieje miasteczko tej nazwy w USA i góra o tej nazwie w Australii.
"Puhar Larkinga" o którym wspominamy w wiadomościach z USA został ufundowany dla uczczenia pamięci zmarłego Pułk.R.N.W.Larkinga,anglika,którego badania nad znaczkami polskimi wzbogaciły niepomiernie filatelię polską.The Larking Memorial Trophy jest pierwszą nagrodą udzielaną corocznie za najlepszy eksponat polski wystawiony na dorocznej wystawie Polonusa (Polpex).
Zdobywca puharu złotego ma prawo zatrzymać go tylko rok do następnej wystawy poczem puhar ponownie przechodzi w inne ręce.
Na puharze zostaje jednak wyryte nazwisko zdobywcy.
Należy przypomnieć,że zbiór Larkinga zawiera 72 tomy znaczków polskich drobiazgowo specjalizowanych.Zbiór ten został zakupiony przez M.Steczyńskiego z USA.

W I E L K I   K O N K U R S
MIESIĘCZNIKA
"W I A D O M O Ś C I   F I L A T E L I S T Y C Z N E"

W związku z ogłoszonym poprzednio konkursem naszego miesięcznika,podajemy do wiadomości,że został on zakończony,z następującymi rezultatami:

Nagrody otrzymali:

I Nagr.P.Jancowski,Puławski Philatelic Club,3588 Frederick St., Detroit 11,Michigan,U.S.A.
II Nagr.P.Dorożała,Wielkopolski Klub Filatelistów,Poznań,Lodowa 22.
III Nagr.P.Bijas,71,rue du Soleil,St.Etienne,Loire,France.

WIADOMOSCI Z KLUBOW POLSKICH W AMERYCE

Dla naszych czytelników w Stanach Zjednoczonych prowadzić będziemy powyższą rubrykę i prosimy tym wszystkie kluby polskie w USA o przesyłanie nam swoich komunikatów,celem odpowiedniego poinformowania naszych czytelników.

Wystawa "Puławski Philatelic Club" znaczków polskich,z okazji 15 lecia klubu.

Dnia 21/22 Lutego z okazji 15ej rocznicy założenia pierwszego Klubu Filatelistów Polskich w Detroit "Puławski Philatelic Club" urządził wystawę znaczków pocztowych w sali Weteranów Armii Polskiej.Nagrody zdobyli następujący wystawcy:

Jan Poznański	I Nagroda	Znaczki Polskie Monte Cassino
M.A.Bojanowicz	II	Znaczki II Korpusu
F.B.Jancowski	III	Znaczki Obozu Woldenberg
R.Bartosiewicz	IV	Znaczki Polskie 1944-1948

POLPEX 1948

Coroczna wystawa Polonus Philatelic Society,Chicago,odbyła się 13-15 Lutego ku uczczeniu 200 lecia Puławskiego.Wśród wielu ciekawych eksponatów zwracał szczególną uwagę zbiór listów przedfilatelistycznych Rachmanowa,znanego filatelisty polskiego,zbiór poczt obozowych oraz zbiór wydania krakowskiego. I nagrodę,t.zw.Puhar Larkinga,zdobył V.Rachmanow za zbiór kopert polskich 18.wieku,II nagrodę,puhar klubu,M.E.Steczyński za zbiór wydania krakowskiego,III nagrodę,puhar G.Rich´a Dr. M.E.Uznański za zbiór Allensteinu,IV nagrodę,oznaczenie klubu G.Rich za Włochy 1860/3.Wiele innych nagród i odznaczeń podzielono pośród pozostałych wystawców,przyczem należy podkreślić, że ponownie zbiór znaczków obozowych uzyskał pierwsze odznacze-

Również i Polonus wydał z okazji swego Polpex 1948 ładny blok pamiątkowy.

RADY I UWAGI DLA FILATELISTOW

Na liczne życzenia czytelników wprowadzamy powyższą rubrykę celem podawania czytelnikom wiadomości periodycznych o celowości zakupów takich czy innych znaczków, które według fachowców wykazują w obecnej chwili tendencję zwyżkową.

FRANCJA. Znaczkiem dnia jest znaczek lotniczy 500 fr. wydany kilka miesięcy temu. Cena jego wahała się z początkiem między 23/- a 30/-, obecnie donoszą nam z Francji, że znaczek ten zakupywany jest ze strony kupców po 40/-, a więc należy się liczyć z dalszą jego zwyżką. Cena detaliczna dochodzi w Londynie już do 60/-, Jeżeli znajdziesz taniej, kup..

ANGLIA. Mający się ukazać znaczek Ł.1. z okazji Silver Wedding króla będzie w obiegu tylko miesiąc. Znaczek ten dużego formatu ma według naszych informatorów wielką przyszłość, dla tych którzy pragną zainwestować parę funtów, by za kilka lat mieć odpowiedni zysk. Podobny znaczek Ł.1. wydany kilka lat temu z okazji Kongresu Międzynarodowego Pocztowego 1929, wart jest obecnie już Ł.9. z ciągłą tendencją zwyżkową. A więc w ciągu dziewięciu lat wartość tego znaczka wzrastała prawie o 100% co roku w stosunku do kapitału włożonego. Gdy jeszcze w roku ubiegłym znaczek ten można było kupić za Ł.3-5, liczą powszechnie, że wkrótce przekroczy on Ł.10, naturalnie w stanie czystym. Jeżeli więc masz wolne pieniądze, kup znaczek Silver Wedding.

POLSKA. Z serii Kultura Polska, II wydanie, trudno znaleść znaczek 6. zł. cięty stemplowany, poszukaj więc zawczasu i skompletuj serię. Każdy arkusz ostatnich znaczków polskich posiada w dolnym rogu

znak walca maszyny drukarskiej.Otóż gdy masz okazję zakupienia znaczków z arkusza,wybierz znaczek lub blok z numerami walców, znaczki te są zbierane przez specjalistów i już obecnie wiele numerów trudno jest znaleźć.

GENERAL GOUVERNEMENT.Wiele zbieraczy nie zauważyło,że znaczki z Hitlerem posiadają dwa ząbkowania,12 1/2 i 14.Istnieją więc w tych dwuch ząbkowaniach nietylko wartości po 50,60,80 gr, jak podaje większość katalogów,lecz również znaczki wartości 100,120,160 gr.Znaczki te są znacznie rzadsze w ząbkowaniu małym 14.Sprawdź więc swoją kolekcję i postaraj się o te podstawowe odmiany dopóki jeszcze ceny są przystępne.

BOJ.

NOWOŚCI

Polska.Ukazały się już w obiegu nowe znaczki lotnicze.Tymczasem wydane zostały tylko wartości 50,70,100 zł.Dalsze znaczki mają wyjść wkrótce.
Wydano poza tym znaczek pamiątkowy oraz specjalną pocztówkę Wielkanocną ze znaczkiem "Wiosna Ludów"1848-1948.Znaczek koloru jasno brązowego,ma wartość 15 zł.pocztówka 6 zł.koloru czerwonawego choć sprzedawana jest za 12 zł.jako karta wielkanocna.
Italia.Wobec podwyższenia opłat pocztowych ukazały się wysokie wartości znaczków włoskich.Lotnicze 100,300,500 lirów w nowym rysunku,expres 25 i 60 lirów,"pacchi" dla opłat paczkowych po 200,300,500 L.i wreszcie nowa seria "St.Caterina",składająca się z 6 wartości w tym 2 znaczki lotnicze po 100 i 200 lirów. Zapowiedziany znaczek po 500 L.typu Marconi jeszcze się nie ukazał.
Trieste.Wszystkie znaczki podane wyżej ukazały się z przedrukiem AMG FTT z wyjątkiem serii Santa Caterina,która ma się dopiero ukazać.
Niemcy.Do wydania ogólnego doszła wartość 5 Mk.rysunek gołabek

pokoju.
Anglia.W tym miesiącu ukazuje się w sprzedaży znaczek "Silver Wedding" po 1 Ł.oraz 2 1/2 d.które będą w sprzedaży tylko b. ograniczony czas.W ślad za tym ukażą się znaczki z okazji Olimpiady oraz wydanie specjalne dla wysp Guernsey i Jersey.
Austria.Ukazał się już znaczek Olimpijski wartości 1 sh+50 gr koloru ciemno niebieskiego.
Szwajcaria.Po pięknej serii z okazji Olimpiady zimowej w St. Moritz ukazała się seria okolicznościowa Stulecia Konstytucji Szwajcarskiej.4 wartości po 5,10,20,30 c.
Czechosłowacja.Z okazji XI Kongresu Sokołów wydano serię znaczków składających się z trzech wartości,poza tym 3 nowe znaczki z wizerunkiem prezydenta Benesza po 1,50,2,5 Kor.
Francja Przygotowuje serię specjalną na stulecie Rewolucji 1848.
Irlandia.Wyszły już pierwsze dwie wartości nowej serri lotniczej, 3d i 6d.
San Marino Przygotowuje nową serię z okazji wyborów nowych "regentów".
Niemcy.2 nowe znaczki są w przygotowaniu,będą wydane z okazji Targów w Hanowerze w Maju.

Kolonie Angielskie.

Australia.Ukazała się już seria "Otago" składająca się z 4 wartości w pięknym wydaniu.Poza tym dwie nowe wartości po 1/3 i 2/-.

Burma.Seria niepodległości składająca się z 4 wartości ukazała się w formacie poprzednio wydanych znaczków Victory.W przygotowaniu seria nowa definitywna.

Brunei.Do serii obiegowej doszły dwie wartości 5 i 10 dol.

India.W przygotowaniu nowa seria dla upamiętnienia Gandhiego,4 wartości,najwyższa wartość 10 Rup.Seria została zamówiona w drukarni wiedeńskiej znanej z wykonania pięknych serii austriackich.

Pakistan.W przygotowaniu nowa seria definitywna oraz seria specjalna z okazji niepodległości.

Irak.Jest już w sprzedaży nowa seria z młodym królem,14 wartości.

Hong Kong.Ukazała się wartość dodatkowa 80 c.

Mauritius.Na rynku zjawiła się już seria z okazji stulecia pierwszego znaczka Mauritius.

Nowości w przygotowaniu,które mają się wkrótce ukazać:

Montserrat St.Kitts, dodatkowe wartości 10/- i Ł.1.

~~Antigua 10/- Ł1. do~~datkowe wartości do serii.

Australia 5/-10/-Ł1.i Ł2.oraz seria ku czci 3 znakomitych Australijczyków.

Fiji.Nowa wartość 8d i 1/6.

Malacca i Penang.Nowe serie po 15 wartości do 5 dol.

Bahrain,Kuwait.Dubai,Muscat.Od 1.Kwietnia te Kolonie Angielskie używają angielskich znaczków zamiast indyjskich,z odpowiednim nadrukiem,Bahrain i Kuwait:seria Muscat ma wyłącznie przedruk wartości w rupiach.

Afryka Południowa. Wydaje z okazji "Silver Wedding",dn.26 Kwietnia,znaczek 3d.Podobno znaczek ten otrzyma nadruk:Basutoland,Bechuanaland,Swaziland.

- -

SPIS ARTYKUŁÓW "WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNYCH" za rok 1947

Dla wygody nowych prenumeratorów,podajemy spis artykułów które się ukazały w poszczególnych numerach "Wiadomości Filatelistycznych" w roku ubiegłym.Na żądanie przesyłamy poszczególne numery pojedyńczo w cenie 2/- oraz komplet za rok 1947 za 15/- plus porto.(Numery zawierają niespodzianki!)

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Nowy Kwartalnik Filatelistyczny w Polsce:
"FILATELISTA POLSKI"
Wydanie Wielkopolskiego Klubu Filatel.w Poznaniu.

Tuż przed wypuszczeniem naszego numeru,otrzymaliśmy pierwszy numer nowego kwartalnika filatelistycznego w Polsce.

Życzymy "FILATELIŚCIE POLSKIEMU" i Wielkopolskiemu Klubowi Filatelistycznemu dalszej owocnej pracy dla dobra filatelii polskiej.

POLSKA AGENCJA FILATELISTYCZNA

L O N D Y N

40, WEST HILL, WEMBLEY PARK, MDDX.

TELEFON ARNOLD 2283
BANK: LLOYDOS LTD
61, MOORGATE, E.C.

UNDERGROUND:
PRESTON ROAD,
METROPOLITAN.

OKAZJE ZA MIESIAC KWIECIEN

1935/	Prez.Mościcki 5 zł.	(kat.7/6)	3/-
1938	150 lecie Konstytucji U.S.A. 1zł	(kat.6/-)	2/6
1939	Fis	(10/6)	6/-
1919	Sejm, komplet z małym Trąmbczyńskim		1/6
1934	Wystawa Katowice, seria	(45/-)	30/-
	ze stemplem specjalnym	(45/-)	32/6

- - -

TANIE KOLEKCJE POLSKIE

200	znaczków Polski Przedwojennej do 1939 tylko	15/-
100	znaczków Gen.Gouvernement	25/-
350	znaczków Polski 1919 - 1946	40/-

Specjalna paczka:
Polska Zagranicą, zawierająca znaczki Poczt Polskich w Austrii Niemczech, Italii, Bawarii, obozy Helmstedt, Lubeka, etc. etc.
30 róznych znaczków 30/-

KOMPLETNE KOLEKCJE

General Gouvernement, czysty, Ł.8. Stemplowany komplet Ł.9.
[illegible] (8 szt[illegible])

WARUNKI PRENUMERATY I OGŁOSZEŃ

CENA POJEDYŃCZEGO NUMERU		KWARTAL.	ROCZNIE	CENY OGŁOSZEŃ	
W. BRYTANIA	2 sh.	5 sh.	20 sh.	1 STRONA	£ 4
U. S. A.	35 c.	1 Dol.	4 Dol.	1/2 STRONY	£ 2
POLSKA	100 zł.	250 zł.	1.000 zł.	1/4 "	£ 1
FRANCJA	50 Fr.	150 Fr.	600 Fr.	1/8 "	10/-
ITALIA	100 Lir	250 Lir	1.000 Lir		

DROBNE OGŁOSZENIA: 3d. za słowo — (Minimum 12 słów — 3/-).

RABAT 5% za 3 ogłoszenia; 10% za 6, 15% za 12 ogłoszeń.

DLA INNYCH KRAJÓW W ODPOWIEDNIM PRZELICZENIU

ZAPŁATA MOŻE NASTĄPIĆ CZYSTYMI ZNACZKAMI NAJNOWSZYCH WYDAŃ PO CENIE NOMINALNEJ, W SERIACH KOMPLETNYCH, MASÓWKĄ LUB MIĘDZYNARODOWYMI KUPONAMI POCZTOWYMI.

„WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE"

MIESIĘCZNIK ILUSTROWANY

ORGAN „POLISH PHILATELIC CLUB" I INNYCH KLUBÓW POLSKICH.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: 40, WEST HILL, WEMBLEY PARK, MIDDX. ENGLAND.

Telephone: ARNold 2283

EDITOR: JIM DAVIS LTD. — REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY M. A. BOJANOWICZ